

Detta är en utskrift från från Göteborgs-Posten.

Publicerad 3 februari 2010

Uppdaterad 3 februari 2010

Hantera avloppsslam som giftigt avfall

Vi måste minska halten kadmium i maten. Spridning av avloppsslam ger ett nytillskott av kadmium till åkerjorden. Därför måste vi förändra avloppssystemet i grunden. Tills dess ska avloppsslammet behandlas som det gifta avfall det är, skriver Lena Jarlöv med flera i en slutreplik i debatten om giften i maten.

Sverige har flera miljömål. Ett är att exponering av kadmium till befolkningen via föda och arbete år 2015 vara på en sådan nivå att den är säker ur ett långsiktigt folkhälsoperspektiv. Enligt Kemikalieinspektionens utvärdering 2009 bedöms detta mål mycket svårt att nå.

Vi måste *minska* kadmium i maten. Men slamspridning ger ett *nyttillskott* av kadmium till åkerjorden. Av Ryaslammets kadmium kommer bara ca en tredjedel från toalettavlopp (kretsloppet); resten är nykadmium från avfallsupplag, trafik, byggnader, industrier, m m. Det är ca 7 gånger mer ny kadmium än om man använder konstgödsel (NPK). Det finns 5000 ton kadmium installerad i den svenska samhällskroppen som väntar på att flyttas till åkermarken med slammet. Detta vill vi förhindra.

Tio gånger högre halter av kadmium

Slamspridningen koncentreras av transportekonomiska skäl till odlingsmarken runt tätorterna, vilken kommer att vara viktig för framtidens matförsörjning. Där blir kadmiumpåslaget tio gånger högre än med konstgödseln NPK.

Det finns andra sätt att återföra fosfor. Kommersialisering av ett svenskt patent för att utvinna ren fosfor ur askan från bränt slam förbereds nu i Europa. Med denna metod kan man också ur slaggen från gruvbrytningen utvinnas ren fosfor för kanske 1000 års behov i Sverige, så vi behöver inte oroa oss för fosforbrist!

Ta lärdom av Berlin

Ett annat exempel är Berliner Wasserbetriebe – ett reningsverk i Berlin som sedan 2008 utfäller ren fosfor ur en fjärdedel av Berlins avloppsvatten. Varför kan vi inte göra likadant?

Utbyggnad av sådana tekniker i Sverige skulle göra större nytta för den fattiga världen än om vi fortsätter att sprida slam och därmed också föreställningen att det är giftfritt och ofarligt. REVAQ-certifieringen ger en falsk bild av verkligheten. Den är bara en långsiktig avsiktsförklaring och gör inte dagens slam rent.

Vi har lyft fram kadmium för att vi vet tillräckligt om det och för att vi *kan* låta bli att med berätt mod deponera det på marken. Slutar vi sprida avloppsslam slipper vi

också hundratals andra riskabla ämnen vars effekter ännu är otillräckligt utforskade eller helt okända.

Det är patetiskt att be Svensson låta bli att hälla ut miljöfarliga ämnen i avloppet när det ändå ska blandas med avloppsvatten från sjukhus, biltvättar och soptippar innan det sprids på åkern. På lång sikt måste avloppssystemet förändras i grunden så att inte näringsrikt avlopp blandas med industrisamhällets avfallsprodukter. Tills dess måste avloppsslammet behandlas som det giftiga avfall det är.

Lena Jarlöv

Lars Odén

Gunnar Lindgren

Ren Åker Ren Mat

Copyright © 1995 - 2009 Göteborgs-Posten